

Watersteen

PROLOOG

De vrouw trok de sierlijk gevormde kano het strand op. Heldere slangetjes van water volgden de kerven van houtsnijwerk omlaag en losten zich op in het witte zand dat dorstig was en onverzadigbaar. Een ogenblik bleef de vrouw stilstaan, turend over het water naar de zwarte, vulcanische kustlijn van Baay; daarachter en iets opzij in uitgeveegde tinten grijs waren nog juist de contouren zichtbaar van Dech en Dechamer, twee kleinere eilanden en elk een zelfstandige stad-staat binnen de grenzen van de Tarranon-archipel.

Vrouw Achthär, priesteres van het heilige Twaalfstal van Tarranon, vizier van de stad-staat Baay, was naakt ondanks de koude, zoals het Orakel gebod. Haar lichaam oogde soepel en scheen maar lichtelijk getekend door de sporen van haar zestig levensjaren. Haar haren, afhankelijk naar de bovengrens van de heupen, toonden de kleur van electrum, waarin zilver overheerste boven het goud van de naderende ouderdom.

Haar aarzeling was van korte duur, ingegeven door motieven van strikt persoonlijke aard en werd slechts opgemerkt door haar ka'hok slaaf die enige tellen na haar was gearriveerd. Ook hij was naakt, maar niet om religieuze redenen. De huid van het wezen werd bedekt door een korte, dichte pels, die dáár waar deze uitgroeide langs de ruggewervel en de onaanzienlijke staart in dunne tressen omlaagging.

Vrouw Achthär negeerde zijn aanwezigheid zoals ze die van de beide kano's op het strand negeerde en begaf zich enigszins zwoegend door het rulle zand naar de dichtstbijzijnde formatie rotsen. Uit de luwte van het lager gelegen strand komend werd ze vol op het lichaam geraakt door de scherpe wind en ze rilde terwijl haar ogen de omgeving afzochten naar het begin van een pad. De ka'hok die dankzij zijn spatelvormige voeten minder moeite had dan zij was

haar al vóór geweest en wachtte nu geduldig bij een brok groene puimsteen, dat een natuurlijk baken vormde.

Haar ergernis onderdrukkend stapte de priesteres langs haar dienaar heen en volgde de nauwelijks zichtbare okeren bodemverkleuring die zich dwars door het kale eiland slingerde in de richting van de top. De ingang van een grot werd gemarkeerd door twee ruwe zuilen, waarachter zich het duistere domein van het Orakel uitstreckte, naar verluidd tot diep in de kern van het eiland waar de atmosfeer werd gekruidd door de heilige adem van de aarde zelf.

Vrouw Achthär stelde zich op tussen de beide pilaren en liet zich op de knieën neer. Zittend op haar hielen bevond zij zich juist onder de windstroom en aldus wachtte zij op de komst van het Orakel.

Achter haar deed de ka'hok hetzelfde. Toen het kind verscheen voelde hij de langverwachte schok die door de priesteres voer als een geluid in zijn hoofd en hij kende de oorzaak van haar beroering. Zoals alle half-mensen behield hij wat hij wist voor zichzelf.

Vrouw Achthär probeerde zich krampachtig te concentreren op de opdracht waarmee het Twaalfstal haar had uitgezonden. Maar de aanblik van haar dochter sneed door haar voornemens als een koperen zwaard.

Haar kind, het was haar geheime schande, zowel als het hoogst bereikbare eerbetoon. Maar vooral was het een onverdraagbaar raadsel, waardoor een leegte binnenin haar voorgoed als een wond zou blijven openstaan.

Zij die als zorgvuldig uitverkoren magister werd verondersteld de heilige steriliteit te bezitten had een kind gebaard, een kind zonder ogen, zonder oren en met een gesloten mond. Een wonderlijke wilsdrang had het vijftien jaar in leven gehouden voor een bijzondere bestemming; hoe, daarover gaf zelfs de oudste kennis geen uitsluitsel.

Het Orakel was wit als het zand van het eiland. Het knielde neer voor de

Een SF-verhaal door Peter Schaap

vrouw die haar biologische moeder was en schreef haar boodschap aan de twaalf vrouwen in het zand...

1

Daar waar de N'adinrivier de heuvels verlaat om zich een weg te banen in het stroomdal van haar grotere zuster de Rondalin bevindt zich een plek die van oudsher wordt aangeduid als: Mazaryks Vest. In oeroude tijden moet er een primitieve muur hebben gestaan. De resten van een eertijds imposante basis doorbreken nu nog de richting die het water volgt en vormen spekgladde golfbrekers waar een stroomversnelling zich met luid gedruis tussendoor weet te wringen.

Van de boog die eens de rivier overspande is nu niets meer terug te vinden. Alleen in de legenden van de vrije ka'hok staat de schim van de vesting nog even fier overeind als in Mazaryks dagen; hoewel de tijd, die in stoffelijke zin de grote egalisator is, aan haar tegenzijde details heeft laten toevoegen en pinakels, bogen en kantelen heeft toegestaan waar die zich in oorsprong nooit hebben bevonden.

Het is de plaats waar de grote broederstrijd der mensen is uitgevochten, waardoor het lot van drie rassen door vele eeuwen werd bepaald. Zelden wordt het Vest bezocht door anderen dan de zwervende stammen van de ka'hok, die in de nabijheid van de rivier hun thuislegers graven in de stenige bodem. Maar soms passeert er een enkele reiziger, zoals de nog jonge man die in het vroege voorjaar van Bors' zesde bloei zijn kampement opsloeg aan de oevers van de N'adin en die van het voorafgaande geen flauwe notie had.

Zijn metgezel, een oude molyar-gids - het dwergenras uit de zuidelijke heuvels - liet zich door zijn knieën zakken, zwaar zuchtend totdat hij de top van een zwerfkei onder zich voelde. Zijn gezicht was smal en gelooid en hij transpireerde, ondanks de kou die zijn leden verstijfde. De vochtige atmosfeer drong door zijn huid en hij voelde zich

stokoud.

"Ik was liever in het dorp gebleven, noorderling" klappertande de dwerg. "Onder de dekhuiden van hun kuilen zijn de ka'hok doorgaans gul met hun gastvrijheid". De reiziger wendde zich verstoord om.

"Wartaal, Glovis", schamperde hij, "zeker uit jouw mond..." Zijn handen knutselden verder met een houten geraamte. De tent was feitelijk niet méér dan een afdak, rustend op een gevorkte poot. Grote keien zorgden voor stevigheid en het was niet de wind die problemen zou geven.

"... Maak je liever nuttig. Er moet wel wat droog hout te vinden zijn voor een vuur. Nog een half uur of minder en we eten als prinsen". De molyar baarde hem zorgen, maar hij mocht niet toegeven aan zijn impuls hem maar in de eerste de beste nederzetting achter te laten. De reis zou dan al te zeer vertraagd worden en hij was al te ver om nu nog terug te keren. Hij gaf een ruk aan het tentdak.

"Denk je dat ik niet liever warm en droog in de armen van een ka'hok-deerne zou liggen op dit momen? Heb je dat hoerengebroid van een stamhoofd niet gezien? Een warm bed, akkoord. Maar toevallig voel ik niets voor een mes tussen mijn ribben. Jij wel?"

"Uw ogen zijn beter, Limar-shi, grote winnaar van wedstrijden! Zoveel nuance zie ik niet meer". De dwerg opende zijn armen en liet een stapel takken naast zijn meester vallen. De jongeman ketste de vuurstenen. Kleine vlammetjes voegden zich aanéén tot een knapperend vuur dat het water van de nabije rivier deed glanzen in blauwe en oranje ruggen.

"En toch", vervolgde de gids op halve fluisterton, "terwijl u daarginds uw lippen aflikte bij het zien van zoveel grote ronde dijen en geverfde monden heb ik iets opgestoken dat u weten moet".

"En dat is?" Een lap vlees boven het vuur gelegd verspreidde een geur die elke gedachte aan ruzie wist te verdrijven.

De oude dwerg kreunde en grinnikte nerveus. Limar-shi draaide zich half

naar hem om. Het wit van zijn ogen spetterde vonken, als de vlammen die erin weerkaatst werden.

"Waar lach je om, oude dwaas?"

"Als u wist waar die verf van gemaakt werd kuste u geen vrouwenmond meer... Maar misschien dat het voor ú geen verschil zou maken?"

"Jouw gedachten zitten net zo boordevol venijn als je woorden met dwaalwegen zijn uitgerust. Vertel mij wat je op je hart hebt en ik beloon je met een rand spek".

Glovis' kleine ver uitéénstaande ogen kregen een sluwe glans. Zijn vingers, krom en kort - zelfs voor een dwerg - deden een onwillekeurige poging de plooiën in zijn hals glad te strijken.

"Het is deze plek, Limar-shi". Zijn andere hand maakte een vage aanduiding, ergens in de richting van het stromende water.

"Wat is er mee?"

"Hij is niet goed, dát is er mee. De grond hier is doordrenkt met bloed en de lucht kreunt van een oude doodsangst".

"Dat zal dan de jouwe zijn", spotte de jongeman terwijl hij zonder ophouden in het gloeiende vuur porde. De reisdeken om zijn schouders was gedeeltelijk omlaag gegleden en onthulde een pezige bovenarm. Zijn constitutie leek gestaald in sport en gevecht, hetgeen overeenkomstig de werkelijkheid was. Hij bood met zijn lange, welgeschapen gestalte, zijn zeeblauwe ogen, het krullende zwarte haar de aanblik van een held van het mensenras. En ook dat klopte:

Hij diende als kampioen de vrouwe Achthär, één van de heilige priestersessen uit het Twaalfstal van Tarranon en was winnaar van de afgelopen winterregatta - de hoogste sportieve eer die de stadstaten een held te bieden hadden. Zijn handen waren gewend aan geteerde zeilen en touw, zijn voeten aan de wankele basis van een scheepsdek. Dat hij zich nu op deze afgelegene plek in de heuvels bevond in het gezelschap van een aardgraver dankte hij zijn meesteres en de hoge politiek van de Archipel, maar

bovenal het Heilig Orakel van Tarranon.

De stadstaten wensten een eind aan de zich voortslepende twisten met Bors van het schiereiland Kastarion over de kastariaanse kroonjuwelen die zich al eeuwenlang in handen van de Twaalf Vrouwen bevonden en die, zo werd algemeen aangenomen, door hun magisch kracht een belangrijke factor vormden in de controle over de ka'hok.

De Archipel nu, had onderhandelingen geopend met de vorst van het grote schiereiland. En de missie van Achthärs kampioen moest beslissend bijdragen tot het voorspoedig verloop hiervan. Hij droeg een geschenk van bijzonder belang bij zich dat hij met zijn leven beschermen moest, tot aan de handen van Bors zelf.

Liever had hij zijn weg over zee gekozen. Het was de kortste, meest logische route en die, welke hemzelf het meest vertrouwd was. Maar het Orakel had een duidelijke uitspraak gedaan. Het witte kind dat het medium van de goden was had in het witte zand van de orakelgrot geschreven:

-Niet over zee, slechts over land zal de bestemming worden bereikt-

Limar-shi trok de deken strakker rond zijn schouders. De diepliggende ogen in het benige gezicht bleven een ogenblik voor de dwerg verborgen. Zijn profiel leek wat vlak, doordat zijn neus maar weinig méér naar voren stak dan de beenderen van zijn voorhoofd. Hij had een ogenblik zijn gedachten laten spelen rond de woorden van de molyar. Hij wendde zich van het vuur af en zei:

"De roddels van de ka'hok raken mij niet. Het is een bijgelovig zoodje, dat behoort jij te weten, Glovis. Je moet een goed deel van je leven tussen die halfmensen hebben doorgebracht".

Zoals de meeste mensen had ook hij weinig op met het tweede ras, althans met de mannelijke leden ervan. Ze waren overgevoelig, compromisloos; omdat ze elk innerlijk argument van een ander schenen aan te voelen. Dikwijls beantwoordden ze verborgen hartstochten met openlijke, zowel in dweepzieke als agressieve vorm. De vrouwen daarentegen

waren sensitief, meevoelend gezelschap. Volmaakte minnaressen - wanneer je de kans kreeg" - Te meer daar het bloed van ka'hok en mens niet mengde, evenals dat van mens en dwerg. Maar dwergvrouwen waren voor weinig mensen aantrekkelijk.

De molyar zette zich dichtbij het vuur en staarde met zichtbaar welbehagen in de vlammen.

"Zeer juist, grote noorderling. Uw woorden zijn een ware held waardig. Angst is voor de ouden en zwakken en voor de ka'hok, die de gedachten van een woesteling kennen en vrezen. Maar soms is een krachtig lichaam een te geringe gave om domheid te compenseren. Onthou dat, kampioen van de Archipe, vóór er een ochtend komt zonder Limar-shi, de held van de noordelijke wateren".

Limar-shi opende zijn mond om de dwerg van repliek te dienen maar bedacht zich tijdig; het was beter de kleine gids onkundig te laten over het Orakel, dat hem een veilige doortocht had gegarandeerd.

Het vlees, afkomstig van de springbeest-kudden van de ka'hok bevatte verrassend veel vet. Het was mals en smakelijk. Het had hem zeven turkooizen gekost - het algemene betaalmiddel van het tweede ras - maar het was de prijs waard, besliste hij terwijl hij een tweede bout van het kleine karkas scheurde. Hij grijnsde de molyar toe die hem onophoudelijk van over diens gevouwen armen zat op te nemen en verwijderde met kalme gebaren enige stenen van zijn nachtelijke rustplaats. Hij slingerde ze één voor één in de richting van de rivier, waarvan het onophoudelijk gedruis ieder toegevoegd geluid verloren deed gaan. Het was vrijwel nacht geworden. Altha en Steya glansden kleurloos aan de hemel, omringd door de sterren van het zilveren godenpad.

Limar-shi wikkelde zich stevig in zijn deken en vleide zijn lijf neer onder het afdak, dat hem tegen de nachtwind zou beschutten. Hij bevond zich dicht bij het vuur. Zijn hoofd rustend op de onderarm. Langs de buikdansende vlammen heen naar de kleine gid starend

sprak hij, terwijl een hevige vermoeidheid bezit van hem begon te nemen:

"Een bonus voor jou, wanneer je de eerste wacht van mij overneemt. Ik heb trek in enige uren ononderbroken slaap. Roep mij wanneer de omstandigheden een beroep doen op vermogens waarover je niet beschikt en mijn hulp onontbeerlijk wordt".

De sarcastische toon wekte bij de dwerg geen merkbare reactie. Hij antwoordde met een eenvoudig:

"Zeker meester".

Na een uur waarin Steya ver op Altha was achtergeraakt, kroop de molyar tot dicht naast zijn slapende heer. En zich ver voorover buigend overtuigde hij zich ervan dat de grote noorderling ook werkelijk sliep. Limar-shi's ademhaling was traag en diep. Het geluid klonk ternauwernood uit boven het geklater van de nabije rivier. Niets anders scheen zich te roeren in de omgeving. Glovis luisterde scherp. Toen, tevredengesteld, liet zij zijn hand onder zijn wambuis glijden. Even later glansde het licht van beide manen op het staal van een dolkmes. Het was een met veel vakmanschap gewrocht wapen, voorzien van een breed lemme van gegolfd metaal.

De dwerg nam het heft in zijn beide vuisten en haalde enige malen diep adem, waarbij hij trachtte zo weinig mogelijk geluid te maken. Onderwijl volgden zijn ogen waakzaam iedere schaduwlijn van de liggende gestalte. Toen stootte hij toe. Limar-shi schokte slechts éénmaal, en zwak. Daarna lag het lichaam van de kampioen stil. Een dunne bloedstroom zocht zich glinsterend in het licht van het vuur een weg omlaag naar de dorre aarde.

2

De molyar staarde gefascineerd toe, terwijl het hart hem door zijn keel naar buiten leek te springen. Een aantal seconden leek hij tot niets in staat. Toen bekroop hem langzaam een gevoel van voldoening. Het was hem gelukt! Het slaapgif van de ka'hok had zijn werk gedaan en hijzelf had de grote mens in argeloosheid gesust door heel slim een

beroep te doen op diens nuchterheid en zelfoverschatting; dat was één van de zwakke kanten van het eerste geslacht. Maar komaan, dit was nu geen tijd voor overpeinzingen. Hij moest handelen, vóórdat zijn kansen verkeken zouden zijn. Zijn stompe vingers tussen Limarshi's hemd stekend tastte hij naar het voorwerp dat zich daar moest bevinden. Toen hij het leer voelde graaide hij haastig en trok met een ruk een smalle buidel naar buiten. Even friemelde hij nerveus aan de sluiting, toen rolde er een glinsterende steen in zijn hand: het witte juweel van Achthär. Het bezat vele facetten en door het transparante materiaal heen waren hoekige vormen te onderscheiden in een eigenaardig regelmatig patroon. Het was een steen zo oud als deze plaats en doortrokken van een krachtige magie, die zelfs op de molyar een voelbare uitwerking had. Watersteen, het verloren amulet van de ka'hok; de steen van Mazaryk.

Met de grootste moeite wist de dwerg zich aan de hypnotiserende invloed van het juweel te onttrekken. Er was nog een lange weg te gaan naar de kloven van Ghôr-tassa, waar zijn volk verlangend op hem wachtte. Verlangend omdat de steen hen in staat zou stellen ondanks hun geringe aantal een gelijkwaardige positie naast de beide hoofdassen in te nemen; een positie die hen door de aard en afkomst van hun bloed rechtens toekwam.

De molyar gromde nijdig. Bijna had hij de steen op de grond tussen zijn voeten laten vallen, volkomen onwillekeurig; het juweel scheen zijn eigen weg te willen gaan. Glovis sloot zijn vuist. Hij sprong overeind en rende zo snel hij durfde het duister in. Hij volgde een tijdje de loop van de N'adin en boog daarna af naar links, totdat zijn weg zich haaks op de waterloop bevond, waarvan hij zich verwijderde. Bij het eerste teken van bodembegroeiing veranderde hij opnieuw van richting.

Plotseling voelde hij dat hij niet langer alleen was en hij beseftte met een afschuwelijke schok dat hij te lang gedraald had. Hij wist wie de anderen waren en dat besef ontnam hem ieder ver-

trouwen in een succesvolle ontsnapping. De ka'hok hadden geen licht nodig om zich in het diepste duister te oriënteren.

Schimmige figuren doken voor hem op, vanachter de rotsen. En het geluid van de rivier, hoewel verder weg nu, scheen hem plotseling oorverdovend toe. Hij wendde zich haastig om: geen uitweg! Hij was ingesloten. Zijn mond was opeens droog, zijn slijmvliezen waren opgezet. Zijn tong leek stijf en vezelig aan zijn tanden gekleefd. Toch slaagde hij erin te spreken - verrassend genoeg -.

"Het is niet zoals u denkt". Het was een wanhopige poging. "We hadden een overeenkomst... Ik kom u brengen wat u verlangt". Hij wist dat ieder woord nutteloos was. De ka'hok kenden zijn bedoelingen alsof hij ze hardop verklaard had. Maar wat kon hij anders? Misschien was er een kans wanneer hij in zijn eigen woorden kon geloven. Er bestond wellicht voldoende kracht in de verwantschap tussen molyar en ka'hok om dit mogelijk te maken.

Er kwam geen antwoord.

"...Ik...ik was op weg naar beneden, op de route naar uw gastvrije kuilen. Ik breng de steen zoals afgesproken". Strikt genomen sprak hij goeddeels de waarheid; hem zou immers weinig keus worden gelaten. Stap voor stap kwamen de gestalten dichterbij. Bij het licht van Steya, die als enige van de twee manen nog boven de horizon vertoefde werden de verlengde schedels zichtbaar. Hij onderscheidde de hoofdman, steviger gebouwd dan de anderen; diens proporties bijna menselijk. De lange spitse neus, ronde ogen die fluoresceerde in een tint die het midden hield tussen rood en groen, de getuitede mond met tamelijk dunne lippen. De leider wierp een snelle blik in de richting van de thuislegers vanwaar hij gekomen was. Het gebaar was veelbetekenend. De dwerg reageerde met stemverheffing:

"Hoor mij welwillend aan, meester Thiss! De omstandigheden pleiten niet ten volle voor mijn woorden en ik zal niet ontkennen dat mijn diepste ge-

dachten de molyar gelden. Maar u gelooft toch niet werkelijk dat ik van zins was mijn woord te breken? We... ik vreesde dat we gevolgd werden en ik..."

Op dat ogenblik deed de hoofdman een stap naar voren. Bliksemsnel schoot zijn hand uit. Glovis voelde de duw tegen zijn borst en wankelde naar achteren.

"Maar meester Thiss..." Met moeite wist hij zich staande te houden. Hij dacht aan het juweel en hield het haastig voor zich uit als afweer. De facetten glinsterden rossig in het licht van de ondergaande maan. "...Hier, de steen. Ik heb hem voor u weggenomen. De krijger van Tarranon is dood. Zijn levensvonk is nog slechts een herinnering. Zijn geest is voorgoed aan het Vest gebonden. Mijn beloning, meester. De ka'hok zijn mij duizend turkooizen schuldig. Dat was de afspraak tussen ons. Dat en een lastdier om terug te keren naar mijn volk... Ik bezweer u!"

Opnieuw kreeg hij een por tegen zijn borst. De steen was in een oogwenk van eigenaar veranderd. De molyar stond van het ene moment op het andere met lege handen. Steya zeilde weg achter de horizon en de omgeving werd donker als het gemoed van de oude dwerg. Maar ook zonder de hulp van het hemellicht wist hij dat de ka'hok dichterbij kwamen. Hij deed een pas naar achteren en toen nog één. Onweerstaanbaar leidden zijn schreden hem in de richting van waaruit hij gekomen was. Achter hem week de kring terug met iedere stap die hij zette. Ze namen hem dus toch niet mee naar hun thuislegers? Hij transpireerde van angst en ontzetting toen hij zich realiseerde wat de halfmensen met hem van plan konden zijn. Hij dacht met spijt aan zijn mes dat nog in het lichaam van Limar-shi stak.

"Luister nu toch", smeekte hij op jammerende toon. "Tel dan mijn verdiensten; weeg ze af tegen mijn zwakke trouw. Ik ben maar een onbetekenende molyar. Maar ik heb jullie met gevaar voor eigen leven diensten bewezen. Ik heb mij aan de kampioen als gids aangeboden en hem naar deze, voor jullie

heilige plek geleid, waar Mazaryk de broederstrijd der mensen verloor. Daarna heb ik hem eigenhandig gedood. Ik die het leven respecteer als een gift van de aardgod. Het was veel gevraagd, maar ik heb het gedaan. Nu het achter de rug is zullen jullie toch niet...?"

Maar het voortdurend zwijgen rondom hem verlamde allengs zijn stembanden. Zonder verder verzet liet hij zich naar boven voeren. Tegen beter weten in hoopte hij nog dat ze van gedachten zouden veranderen, of dat hij hun houding verkeerd beoordeeld had. Toen ze de plaats passeerden waar het lijk lag, onder het afdak bij het nog steeds hoog oploaiende vuur nam één van de ka'hok een brandend stuk hout uit de vlammen. Glovis wendde zijn blik af. Maar de tocht ging verder.

Enkele honderden meters verder de N'adin stroomopwaarts volgend bereikte de groep een verzameling rotsblokken die een onoverkomelijke barrière leek te vormen. Drie dorperlingen echter rolden zonder te aarzelen een middelgrote kei zijwaarts de kant van de rivier op. De dwerg trachtte zich te verzetten, maar staakte zijn pogingen tenslotte toen hij zag dat de drie ka'hok vóór hem uit naar binnen gleden in wat een schuin-aflopende gang bleek te zijn.

Een dorperling kwam achter Glovis tevoorschijn met de brandende tak. Deze was kennelijk bedoeld om de gevangene bij te lichten. Zelf hadden ze aan zo iets weinig behoefte. Of het nu een kwestie van geheugen was bij de ka'hok, of iets anders, wist de dwerg niet, maar ze schenen hun omgeving eenvoudigweg te 'weten'.

De angst van de molyar ging over in acute verbijstering toen hij merkte dat de rots hier geenszins uit steensoorten bestond, maar uit puur metaal dat in brede korrelige punten en krullen uit wanden, plafond en vloeren tevoorschijn stak. Iets verderop werd de structuur regelmatig, hoewel er van tijd tot tijd gaten verschenen, in grootte variërend van een vingertop tot een poort waarin de dwerg probleemloos rechtopstaand zou kunnen verdwijnen. Van

wat er achter lag viel zelden méér te zien dan een onduidelijke glimp, als gevolg van het zich verplaatsende licht van de fakkel. Glovis was er ook allerminst nieuwsgierig naar. Zó vreemd was wat hij zag, dat zijn verstand zich voor de feiten begon af te sluiten.

De gang eindigde in een ruime grot, eveneens van metaal, dat gebroken en verbogen was, alsof de goden zelf er hun grootste krachten op hadden losgelaten.

Plotseling hield de stoet stil op een gebaar van het dorpshef. Men bevond zich nabij de rand van een breed gat in de vloer. De oude molyar werd naar voren geduwd tot hij tussen zijn voeten dóór de onmetelijke duisternis daar beneden als een beest naar boven kon zien loeren.

"Nee!" schreeuwde hij.

Een harde stoot in zijn rug was het laatste dat hij voelde vóór hij van pure ontzetting stierf, nog éér hij de bodem bereikt had.

3

De ka'hok doofde de fakkel en in het volmaakte donker trok een bijna menselijke processie van de plaats van executie vandaan. Er kwam een verandering over de ka'hok. Hun gang kreeg iets plechtig-slepends, als van een lang voorbereid ritueel. De opwinding van de één deelde zich woordeloos mee aan de ander, zo zichzelf opschroevend tot een kracht die door de metalen gangen leek te zinderen. In de omgeving van het Vest, in nederzettingen die overdag neerkeken op de zilveren Rondalin ontwaakten rasgenoten, onzeker om zich heen tastend in de trillende kosmos die hun dagelijkse werkelijkheid was, onzeker van hetgeen de sluiers van hun slaap had weten te doorboren.

De processie eindigde diep onder de aarde. Vóór de wetende ka'hok bevond zich een brede halfronde wand waarin vele mineralen en andere materiaalstructuren onbegrijpelijke patronen vormden, waarvoor de ka'hok een wonderlijke gevoeligheid bezaten. Maar ze wisten slechts: zonder de watersteen

betekenden deze structuren niets, helemaal niets. Terwijl de ka'hok op enige afstand van de wand bleven staan kwam de hoofdman langzaam naar voren, tot een punt vanwaar hij de wand met alle vier vingers van zijn hand raken kon. De opwinding onder de aanwezigen begon zo mogelijk nog toe te nemen. Een oude belofte stond op het punt te worden vervuld, een oud onrecht hersteld. De gebaren waren vele eeuwen lang herhaald, geoefend, minutieus precies uitgevoerd op deze zelfde plaats door de bewakers van het Vest, waarvan zich nu de laatste generatie in de ondergrondse tempel had verzameld.

De hoofdman bracht langzaam de hand met de steen naar voren. Hij voelde een zwakke weerstand, een kortstondige druk op de vingertoppen toen hij het buitenste vlies van de wand passeerde. Ook het binnen-membraan gaf zich gewonnen. Zijn hand bevond zich nu in een kóude, heldere vloeistof. Daar dreef bewegingloos een kleine kom met een langwerpige inzinking. Het was de schoot waaruit de steen in Mazaryks dagen door mensenhand was verwijderd, waarna de ka'hok zichzelf de innerlijke verbanning van het tweede ras had moeten opleggen, totdat ze weer met ere het eerste ras zouden zijn op hun eigen wereld.

Nu werd het amulet weer teruggeplaatst...

Overal op de planeet staakten de half-mensen abrupt hun werkzaamheden. Wie liep stond stil, wie sliep ontwaakte, wie speelde verstarde in het spel, zuigelingen lieten de moederborst los, wie zijn laatste levensstrijd voerde stierf vredig.

Een trilling bereed de kosmos. Het was het langverwachte signaal: de goden van Mazaryk zouden komen om de wereld te bevrijden van het gehate mensenras...

Diep onder de aarde hervatte het noodbaken van een gestrand ruimteschip het signaal dat twintigduizend jaar tevoren was afgebroken...

EPILOOG

Gouverneur Sandrin, de laatstver-

antwoordelijke officier in wolfssector G-1245, onder de Imperiale Raad voor de Conventie van Werelden, had zojuist kennis genomen van het rapport dat door zijn ondergeschikten was opgesteld over de pasontdekte wereld, die de voorlopige codenaam S.O.S. droeg. Het was een voorlopig rapport, globaal en onvolledig op ieder punt en het zou in deze vorm niet verder komen dan Sandrins eigen hersenmatrix.

Van hem werd een eigen rapport verwacht, voorzien van aanbevelingen en een ontwerp-exploit actieprogram. In hoeverre de Raad genegen was zijn beleidslijnen te volgen hing af van de mate waarin Sandrin er in slaagde de politieke koers van het imperium naar deze uithoek van het rijk toe te vertellen. Er was maar weinig speelruimte. Maar wat er was diende zorgvuldig benut te worden. Zijn naam mocht niet bijzonder opvallen, maar er diende notie van hem te worden genomen, wilde hij ooit kans maken op een toekomstige plaats in de Raad. Hij had al te veel zuiveringen overleefd om nog veel langer zijn positie onveranderd te kunnen behouden. Er was maar één weg die hij kon nemen zonder zich politiek te binden of te compromitteren, één weg ook die hem fysiek een redelijke levensverwachting toestond. Hij moest klimmen op de ranglijst van macht, zo ver mogelijk vandaan van de revolutionaire achterban.

De wereld: iets kouder dan het gemiddelde. Maar alleszins binnen redelijke grenzen. Twee autochtone rassen, waarvan er één tamelijk talrijk, leefden verspreid over een enkel continent dat zich over een groot deel van de noordelijke hemisfeer uitstrekte. Locale flora en fauna. Tot hier niets van enige verontrusting. Maar dan:

De mens was er neergedaald en had zich er als heersend ras genesteld; als de verhalen daar beneden overeenstemden met de kronieken van de Conventie moest het wrak op S.O.S. dat van de Librador zijn, een evacuatieschip, afkomstig van het verloren gegane Sachanna-15 zonnestelsel. Het schip moest onder leiding hebben gestaan van een gezagvoerder Tagall Mazaryk.

Vanaf dit punt werden de feiten wat minder academisch en kwam de politiek om de hoek kijken, zowel de plaatselijke als ook die van de Conventie. Eén ras hield de andere twee in slavernij en kennelijk was er onder de overlevenden van de Librador een strijd gevoerd om het zover te krijgen. De pro-slavernij-groep had de beslissende slag gewonnen en had in 'splendid isolation' de vruchten van zijn overwinning geplukt, totdat iemand - wie? - de kosmos een teken van zijn bestaan had gegeven.

Wat nu verder? Sandrin sloot zijn ogen en visualiseerde op zijn netvlies de wereld buiten het gepantserde gouvernementsgebouw - hij hield niet van opstaan -. De wijidse natuur van Wolf 3 ontspande hem als steeds en het contact met het leven buiten isoleerde zijn linker hersenhelft van de rechter. Hij concentreerde zich op de laatste en liet de eerste zijn onbewuste gang gaan. Het rapport kon nog een ogenblik wachten. S.O.S. zou natuurlijk geïntegreerd kunnen worden en overspoeld met revolutionaire committees. Er zou een eind komen aan het locale slavernij-patroon, tenzij de revolutionaire gardes van de Conventie de reservaat-wetgeving zouden adviseren, maar aan de andere kant: de verworvenheden van het rijk zouden slavernij volmaakt overbodig maken.

En de ka'hok? In het ene geval gold ook daarvoor: integratie. Het zou niet de eerste keer zijn dat een volk zijn eigen identiteit moest opgeven voor die van een hogere cultuur. Neem de oude aarde, uit de tijd van vóór de kosmische expansie - Sandrin bezat een zwak voor antieke geschiedenis - een wereld waar de voorbeelden voor het grijpen lagen: de Egyptenaren, Grieken, Galliërs, oostzeevolken, Indianen, Afrikanen, West-Europeanen. Zij allen waren overspoeld geweest door culturen met minder diepgang en méér snelheid, die zich nog niet hadden laten ingraven in het zand van de tijd. Het was de normale gang van zaken. Het was al zo vaak gebeurd.

In een impuls sprak de gouverneur het woord, dat vanaf dat moment een onontkoombare kettingreactie in de

grillige bureaucratie teweeg zou brengen, met alle gevolgen van dien voor Sandrins eigen leven en carrière:

"Annexeren..."

Het was zijn rechter hersenhelft die de beslissing genomen had. Hij vertelde het zijn zeer weinige vrienden niet graag, maar zo werkte hij meestal.

Het probleem volgde nu zijn eigen koers. Sandrins belangstelling werd weggevangen door de aanwezigheid binnen zijn blikveld van een beschermde éénvleugel. Het zoogdier verliet zijn nest hoog in een boomtop en zeilde behendig

op de windstroom. Kringen van kleur bogen en golfdon over de parelmoeren huid, terwijl de brede vleugel zich samentrok tot een halve ballon en weer ontspande. Het zou slechts eenmaal in zijn leven de grond bereiken, waar het hulpeloos was en ten dode opgeschreven.

Gouverneur Sandrin volgde de zeldzame verschijning met gefascineerde aandacht totdat het dier met één heftige slag in hogere regionen en uit het gezicht verdween.

Peter Schaap - juni '84

45TH WORLD SCIENCE FICTION CONVENTION
27th AUGUST - 1ST SEPTEMBER 1987
BRIGHTON, U.K.

P.O. BOX 43,
CAMBRIDGE,
CB1 3JJ, U.K.

CONSPIRACY
'87

GUEST OF HONOUR
Doris Lessing

GUEST OF HONOUR
Alfred Bester

GUESTS OF HONOUR
Arkady and Boris Strugatsky

TOASTMASTER
Brian Aldiss

ARTIST GUEST OF HONOUR
Jim Burns

FAN GUESTS OF HONOUR
Joyce and Ken Slater

SPECIAL FAN GUEST
Dave Langford

Voor Nederland

inlichtingen

en

inschrijvingen

bij

Roelof
Goudriaan

Noordwal 2
2513 EA
DEN HAAG